

Explosievenopruimer Herman Jorink verloor beide handen in Korea

'Ik heb mijn hele leven in gevaar'

Elk jaar is hij aanwezig bij de door de Vereniging van Oud-Korea Strijders (VOKS) georganiseerde herdenking in Schaarbergen bij het Koreamonument. Want het had niet veel gescheeld of hij had behoord tot de 123 doden die het Nederlands Detachement Verenigde Naties telde in de Korea-oorlog. Als door een wonder overleefde explosievenopruimer Herman Jorink een 'foute' Amerikaanse mijn in Korea, nadat hij eerder al zwaargewond was geraakt in de slag bij Hoengsong.

Door: Fred Lardenoye

Herman Jorink (78) dook in de Tweede Wereldoorlog op 17-jarige leeftijd twee jaar onder. "Ik werd opgeroepen voor de arbeidsinzet in Duitsland, dat wilde ik niet. Ik heb geleefd van het plukken van appels en ander werk op de boerderij." Na de oorlog hoorde de Zwolse jongeman dat iedereen in dienst moest om naar Indië te gaan en trok zijn conclusie. "Ik kon nergens heen, want onze boerderij was

platgegooid en ook de scholen waren kapot gebombardeerd. Dus ik heb me maar in Amersfoort gemeld. Daar kregen we de basisopleiding in burger, want uniformen hadden ze niet." De vervolgopleiding was in Engeland en een paar maanden later vertrok Jorink met de boot via Singapore naar Nederlands-Indië. "Ik zat bij 2-14 R.I., bataljon Zeeland. We behoorden tot de eersten die aankwamen in Jakarta."

Commando-opleiding

Met zijn regiment werd Jorink gelegerd in de buurt van Jakarta. "We kwamen op een rubberplantage terecht, waar we een halfjaar gebleven zijn alvorens we opdracht kregen om naar Padang te gaan op Sumatra." Toen de kans geboden werd om een parachutistenopleiding te volgen, hoefde Jorink niet lang na te denken. "Met een man of vier zijn we naar Nieuw-Guinea gevlogen voor een commando-opleiding, vlakbij Hollandia." De paracommando-opleiding stond toen al bekend als een van de zwaarste en werd gegeven door Nederlandse commando's die in Engeland waren opgeleid. Jorink begon aan de opleiding met zo'n 2.000 man waarvan er nog geen 600 overbleven. "Ze vielen bij bosjes af. We zijn ook drie weken in de rimboe geweest met 35 kilo bepakking, nabij de grens met het Australische deel van Nieuw-Guinea. Met 35 man moesten we leren om te overleven. De slaapzak kon wel regen verdragen, maar niet elke dag

de hele tijd door. We gebruikten zouttabletten en schelpen als ruilmiddel om aan voedsel te komen. We kwamen in contact met stammen die nooit blanken hadden gezien. Ik had wel gehoord van koppensnellers, maar ik heb daar ook echt van die gespiesde kopjes gezien." Tijdens de in totaal negen maanden durende opleiding, van februari tot november 1948, maakte Jorink dertien parachutesprongen, meest nabij Tjimahi. Daarbij werd hij ook vertrouwd gemaakt met springstoffen en allerlei mijnen en het onschadelijk maken daarvan. "In Indië heb ik geleerd ermee om te gaan. Als het misging gooide je zo'n explosief in een put, in het water kon het altijd het minste kwaad. Als we sprongen namen we de springstoffen mee aan ons middel. We waren maar met een kleine groep, want niet iedereen durfde dat aan. Uiteraard werden de slaghoedjes gescheiden meegenomen!"

Soekarno

Na de opleiding werd Jorink als mijn- en springstofexpert ingezet bij de tweede politionele actie op Java. Hij nam deel aan de grote luchtlantingsactie op het vliegveld van Jogjakarta op 19 december 1948. "We moesten het totaal ondermijnde vliegveld veilig maken van mijnen. Eerst werd de vliegtoren veroverd, want die mocht niet verwoest worden, anders konden er geen vliegtuigen meer landen. De volgende dag zou de Commissie van Goede Diensten komen. Die was verbaasd dat wij daar de deur open deden." Jorink, die inmiddels de leiding had over de explosieengroep, maakte in januari 1949 een tweede actiesprong nabij Palembang op Sumatra. Daar waren door de TNI olieopslagtanks van een grote raffinaderij in vuur en vlam gezet met mijnen. "Wij moesten met springstoffen proberen alle branden te bestrijden en dat is ons gelukt." Daarna volgden nog spron-

● Herman Jorink anno 2003. Foto: Goedele Monnens

geleefd'

gen bij Atjeh en weer op Java in maart 1949. Tussendoor moest de springstofeenheid van Jorink ook nog het paleis van Soekarno en de Borobudur controleren op mijnen. "Gevaarlijk? Ja, je stak toen nog gewoon je hand erin. We mochten de Borobudur natuurlijk niet beschadigen. We waren hypervoorzichtig, maar het was kiezen of delen. Een slappe draad mocht je niet aanraken, want als je hem strak trok, dan wist je dat de mijn omhoog kwam. En een strakke draad kon je niet losmaken, want dan ging het ook mis. Dat was gewoon de beleefdheidsvorm van die mijn."

Hoengsong

Na de acties keerde hij in juli 1949 terug naar Nederland, waar hij in Amersfoort zijn ontslag kreeg. Als expert in springstoffen vond hij uiteindelijk werk in de Limburgse mijnen. "Tot op achthonderd meter. Dat was een belevenis, want er was zo weinig zuurstof dat we een fles op de rug moesten." Maar het bloed kroop waar het niet gaan kon. Toen Jorink hoorde dat zijn oude maten van de paragroep naar Korea vertrokken, meldde hij zich toch weer aan. "Iedereen uit Indië was er, ook alle bekenden van de springstofgroep. Ik kon voor een jaar tekenen en zonder rang weer opnieuw beginnen." Hoewel de militairen in de haven van Pusan werden opgewacht door een muziekband, werd gelijk vanaf het begin duidelijk dat de omstandigheden extreem zwaar waren. "Het vroom toen al zeven graden. In het begin hadden we geen winterondergoed. Met de kerst was het al 25 graden onder nul overdag! We hadden zo'n grote bak met zand en benzine erin aangestoken. Dat rookte als een gek en daar stonden we dan met zijn allen kerstliedjes omheen te zingen." De enige verlichting waren de Koreanen die ingezet konden worden om de vele kilo's TNT en de mijnen te dragen. Met zijn explosieengroep

● Herman Jorink (tweede van links) tijdens zijn opleiding tot paracommando in Nieuw-Guinea in 1948.
Foto: privé-collectie Herman Jorink

was Jorink dag en nacht bezig met het *deminen* van de gebieden waar het Nederlandse detachement opereerde.

Het noodlot sloeg voor Jorink voor het eerst toe in februari 1951 bij Hoengsong, waar een zware slag plaatsvond. "Ik hoor onze commandant Den Ouden nog zeggen 'dat gaat niet goed' en even later was het gebeurd met hem." Jorink zelf droeg zijn kameraad Goossens, die door zijn been was geschoten, op zijn rug. "Ik kon geen kant op en kreeg de scherven van een handgranaat in mijn buik. Ik was er nog erger aan toe dan hij. Ik heb hem onder een wagen gelegd en ben op eigen kracht naar het hospitaal achter de linies gelopen. Daar hebben ze alle splinters er weer uitgepeuterd. Ik kreeg wat te eten, toen was het weer goed. Ik was wel een paar tanden kwijt."

Gevaar

Zijn kameraad Goossens zou hij later terugzien in het Utrechtse hospitaal Oog in Al, waar zijn militaire carrière eindigde na een zwaar ongeluk op 13 mei 1951. "Het was een foutje in een Amerikaanse mijn. Hij kletste uit elkaar toen we de laatste veiligheids-pin eruit haalden. Ik sloeg meters achteruit. Ze hebben mij beneden opgehaald, want het was op een hel-

ling." Dat laatste hoorde Jorink later van anderen. Zelf weet hij alleen nog maar dat hij bezig was met een mijn en 16 dagen later in een Amerikaans hospitaal in Tokio weer bijkwam. "Mijn onderarmen waren groten-deels weg, mijn benen en ribben waren gebroken. Maar ik had daar een goede dokter, er zijn pinnen in mijn armen gezet. In Oog en Al hebben ze wat over was van mijn handen verder geamputeerd. Ik ben drie keer geopereerd." Jorink heeft met zijn handicap leren leven. Terwijl we praten weet hij op verbluffende wijze een kop koffie te drinken. "Ik rij ook nog gewoon met een auto of met de fiets, ik weet me aardig te redden." Terugkijkend zegt Jorink: "Ik heb mijn hele leven in gevaar geleefd. Mijn leven begon eigenlijk met 17. Toen was het al een kwestie van je hoofd boven water houden. Nou ja, dat is gelukt. Ik heb nooit mijn hand op hoeven houden. Maar toen we naar Indië gingen voor een gulden per dag, dat was natuurlijk de slechtste overeenkomst die je kon maken. In Korea was het beter en ik kreeg gevarengeld voor het explosievenwerk. Van de zes man van mijn ploeg is er naast mij nog één over. We zijn op dezelfde dag zwaargewond geraakt, hij is nu blind."

CP